

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
Донецького державного університету
управління МОН України
доктор економічних наук, професор

О.В. Балуєва

« 12 » лютого 2021 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційної роботи Кравченко Олени Вікторівни на тему «Інноваційні механізми публічного управління інформаційними потоками на засадах реформування територіальної організації влади», представленої на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

У результаті розгляду, опрацювання теоретичних, методичних і прикладних положень дисертаційної роботи, аналізу поданих до розгляду наукових публікацій за темою дисертації Кравченко О.В., проведеного призначеними для її попередньої експертизи рецензентами, а також за підсумками фахового семінару визначено наступне.

Актуальність теми дослідження і її зв'язок з науковою тематикою

Радикальні зрушення у світовій економіці та їх неоднозначні соціально-політичні наслідки привели до якісно нового значення інформаційної роботи – стратегічної, науково-технічної, комерційної тощо. У свою чергу, стрімке поширення новітніх засобів зв'язку визначило ще й новий етап у розвитку різноманітних інформаційно-психологічних операцій. Актуальнішими для суспільства стають проблеми інформаційної безпеки. Адже прийняття ефективних рішень залежить, насамперед, від правильного і глибокого розуміння змісту повідомлень, своєчасного виявлення та знешкодження впливу факторів, що можуть призводити до викривлення інформації.

Розвиток та становлення інформаційного суспільства в усьому світі є передумовою для еволюційного переходу до наступної стадії розвитку людства, технологічною основою якої є індустрія створення, обробки і передачі інформації. Системі публічного управління належить провідна роль

у формуванні інформаційного суспільства, що координує діяльність різних суб'єктів суспільства в процесі його становлення, сприяє інтеграції людей в нове інформаційно-технологічне оточення, розвитку галузей інформаційної індустрії, забезпеченню прогресу демократії і дотримання прав особистості в умовах інформаційного суспільства. Усе наведене обумовлює якісно нове значення інформаційних потоків для підвищення ефективності в усіх ланках процесу публічного управління різними сферами людської діяльності.

Дисертаційну роботу виконано відповідно до плану наукових досліджень Донецького державного університету управління за темами: «Теоретико-методологічні засади розроблення та функціонування механізмів державного управління на центральному, регіональному, галузевому рівнях в різних сферах суспільного життя» (номер державної реєстрації 0110U002889, 2013-2016 рр.), «Інформаційні технології та інформаційне забезпечення в системі державного управління на регіональному та місцевому рівнях» (№ державної реєстрації 0119U102164, 2019-2022 рр.) у рамках яких автором розвинуто теоретичні основи публічного управління інформаційними потоками на засадах реформування територіальної організації влади, визначено принципи управління інформаційним забезпеченням, поглиблено методичні положення щодо ранжування кластерів державних інформаційних систем.

Ступінь обґрунтованості та вірогідності наукових положень, висновків та рекомендацій, що містяться в дисертації

Наукові положення, основні результати і висновки, що містяться в дисертації, слід вважати аргументованими та вірогідними. У процесі дослідження використано комплекс взаємопов'язаних та взаємодоповнюючих загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, спрямованих на отримання об'єктивних та вірогідних результатів, зокрема: метод логічного моделювання – для забезпечення послідовності проведення наукового дослідження; аналізу та синтезу – для обґрунтування теоретичних положень механізмів публічного управління інформаційними потоками; наукової абстракції – для визначення змісту принципів управління інформаційним забезпеченням; факторний, статистичний аналіз – для оцінки та співвідношення показників стану та розвитку інформаційних потоків в Україні; комплексний підхід, метод експертних оцінок – для поглиблення методичних положень щодо ранжування кластерів державних інформаційних систем за рівнями переходу до хмарної інфраструктури; структурний і системний підходи, функціонально-діагностичний метод – для удосконалення концептуальних положень формування інноваційних механізмів публічного управління інформаційними потоками

Дисертація базується на опрацюванні результатів широкого кола вітчизняних і закордонних досліджень з проблем публічного управління інформаційними потоками, значного масиву статистичної інформації, експертних думок та матеріалів управлінської звітності органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування, чинного законодавства України,

офіційних матеріалів Державного комітету статистики України, Міністерства освіти і науки України, що дало змогу автору обґрунтовано виділити передумови, принципи, проблеми реалізації ефективного публічного управління інформаційними потоками.

Наукова новизна дисертаційної роботи

Наукова новизна одержаних результатів полягає у поглибленні теоретичних засад, удосконаленні методичних підходів до розробки інноваційних механізмів публічного управління інформаційними потоками на засадах реформування територіальної організації влади. Результати та ключові положення дисертації, які характеризують її наукову новизну і відображають внесок автора в розвиток публічного управління, полягають у такому:

уперше:

обґрунтовано ідеологічне підґрунтя стратегії публічного управління інформаційними потоками в Україні, яке доведено врахуванням наявного зарубіжного досвіду, спрямованого на посилення взаємодії посадових осіб та громадянського суспільства, за умови, що інтеграційно-правові, адміністративно-організаційні, фінансово-економічні, інформаційно-комунікаційні механізми інтегровані у загальну систему управління. Вказані методи, засоби, принципи реалізації, перелік яких пропонується на додаток до принципів професійного, інформаційно-аналітичного та технічного регулювання інформаційного потоку вхідної, внутрішньої та вихідної інформації. У публічному управлінні визначається та посилюється відповідальність за збір, зберігання, обробку та використання інформації, надання професійної інформації та технічної допомоги діяльності публічних органів та сприяння формуванню сервісно-орієнтованої держави в умовах сучасних ризиків;

удосконалено:

теоретико-методологічні підходи відносно характеристики трансформації традиційної моделі публічного управління (організувати, підтримувати чи трансформувати її на основі своєї влади як способу організаційно-регулятивного впливу держави на суспільне життя). Визначені зміни, виявлені в інформаційному суспільстві та структурно-функціональному забезпеченні державних органів, які будуть використані для побудови «електронної держави» як способу управління державною владою шляхом використання інформаційно-комунікаційних технологій, визначають роботу сучасного суспільства та «електронного уряду» (виконавчої влади), «електронного парламенту» (законодавчої влади), «електронного правосуддя» (судової влади), що забезпечить тісну співпрацю влади та її громадян на тематико-функціональній основі та поліпшить особисту відповідальність у взаємодії для організації відповідної інформації;

теоретико-методологічні підходи до визначення напрямів удосконалення інноваційних механізмів публічного управління в розвиткові інформаційного суспільства: перехід від державного управління до

комплексної цифровізації у публічному управлінні та перехід комунікаційних систем на цифрові формати; правове, організаційне, технічне та технологічне забезпечення доступності електронних сервісів; подальше впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у сферу взаємодії держави, населення та приватного сектора; запровадження різноманітних форм електронної участі громадськості в політичному процесі та управлінні державними справами як передумови залучення громадянського суспільства до виконання основних державних рішень на різних рівнях для посилення їх громадського характеру в умовах європейської інтеграції України;

організаційне та фінансове забезпечення публічного управління інформаційними потоками через пропозиції щодо механізму інформаційної діяльності, включаючи деталізацію процесів визначення та досягнення довгострокових та поточних пріоритетів, обґрунтування організаційних заходів щодо цих процесів, у тому числі використання функціональної діагностики; упорядкування рівня управлінських функцій, розроблення заходів щодо дотримання регіональних інформаційних та маркетингових відносин; перераховане вище дає змогу наповнити систему публічного управління інформаційними потоками спеціалізованими механізмами та інструментами управління;

дістали подальшого розвитку:

категоріально-понятійний апарат, що концептуально уточнює зміст термінів «публічне управління інформаційними потоками», «механізм публічного управління інформаційними потоками», зміст, яких необхідно адаптувати до сучасних викликів, що забезпечує наукове тлумачення існуючих визначень. Концепція управління інформаційними потоками - це процес глибокого внутрішнього перетворення в системі управління під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів і зміни змісту, форми та принципів діяльності організації для досягнення високих стандартів, що покликана розвивати взаємодію між громадськістю та адміністрацією, громадянами та приватним сектором, шляхом впровадження інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій,

теоретичне обґрунтування заходів інфраструктурної підтримки інноваційних механізмів публічного управління, які посилюють роль інформаційного потоку на основі співпраці місцевої влади з державними установами та містобудівниками для вирішення проблем інформаційного забезпечення; це дасть змогу досягти цілей інноваційної діяльності в умовах децентралізації та обґрунтувати необхідність удосконалення регіональної організації влади;

узагальнення світових тенденцій та системний підхід до особливостей публічного управління інформаційними потоками дають змогу виділити такі незворотні характеристики які стали підґрунтям розвитку інформаційних суспільств за кордоном (лібералізація телекомунікаційного ринку, мережевих та інформаційних магістралей, безпека послуг інформаційного ринку, спрощення мережевого доступу до публічних послуг, розвиток цифрових мереж та створення сприятливих умов для надання цифрових послуг), що

дозволяє розробити практичні рекомендації щодо вдосконалення механізму публічного управління для забезпечення їх комплексної та цільової природи, що сприятиме розвитку інформаційного суспільства в Україні відповідно до існуючих європейських стандартів та найкращих міжнародних практик.

Теоретичні розробки та методичні підходи, що сформульовані у дисертації, є внеском у розвиток теорії і практики публічного управління.

Виконана Кравченко Оленою Вікторівною дисертаційна робота є самостійною науковою працею. Висновки і рекомендації сформульовані здобувачем особисто на основі власних досліджень і розробок.

Конкретна участь автора в одержанні наукових результатів, викладених у дисертації.

Дисертація є самостійно виконаною науковою працею, у якій викладено авторський підхід до вирішення наукового завдання, що спрямоване на розв'язання проблеми формування інноваційних механізмів публічного управління інформаційними потоками, обґрунтовано концептуальні засади стратегії трансформації публічного управління в умовах розвитку інформаційного суспільства, окреслено шляхи модернізації публічного управління в контексті європейської інтеграції України, визначено напрями удосконалення механізмів публічного управління інформаційними потоками в Україні. Основні положення й результати дослідження опубліковано автором самостійно та у співавторстві в 17 наукових працях, з яких 1 – стаття у періодичному науковому виданні держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, 1 – розділ монографії, 7 – статті у наукових фахових виданнях України (у т.ч. дві – у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз); 8 – публікації у матеріалах конференцій.

Практичне значення роботи

Практичне значення отриманих результатів дослідження полягає у обґрунтуванні напрямів удосконалення механізмів публічного управління інформаційними потоками в Україні.

Отримані теоретичні та практичні результати проведеного Кравченко О.В. дослідження підтверджені відповідними довідками про апробацію, що засвідчують впровадження наукових результатів у:

практичну діяльність Благодійної організації «Благодійний фонд «ГРОМАДА ЗА МАЙБУТНЄ УКРАЇНИ» (довідка № 5/86-25 від 12.05.2021 р. про впровадження результатів дисертаційної роботи);

практичну діяльність Виконавчого комітету Дружківської міської ради (довідка № № 23-0778-01 від 26.05.2021 р. про впровадження результатів дисертаційної роботи);

Окремі положення дисертаційної роботи знайшли практичне використання у навчальному процесі Донецького державного університету управління МОН України з метою удосконалення навчально-методичного забезпечення дисциплін «Основи регіонального управління», «Організація

управління в державних установах», «Місцевий економічний розвиток» (освітній ступінь «бакалавр», «магістр») (довідка № № 06-01/312 від 02.06.2021 р.).

*Перелік публікацій із зазначенням особистого внеску дисертанта
Статті, у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до
Організації економічного співробітництва та розвитку та/або
Європейського Союзу*

1. Tokareva V., **Kravchenko O.** Innovative mechanisms of public management of information flows in EU countries. The scientific heritage. 2021. № 48. Vol. 5. P. 56-58. URL: <https://123.anditalia.com/wp-content/uploads/2020/09/VOL-5-No-48-48-2020.pdf>

Монографії:

2. Марова С. Ф., Токарева В. І., **Кравченко О. В.** Інформаційна ситуація на окупованих територіях Донбасу. *Формування державної політики щодо внутрішньо переміщених осіб в умовах системних криз в Україні*. Т.2.: колективна монографія / за заг. ред. Балусевої О. В. Кривий Ріг, 2017. С. 89-103. (0,70 друк. арк.)

Статті у наукових фахових виданнях України:

3. Кравченко О. В. Інноваційна стратегія реформування публічного управління інформаційними потоками в Україні. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського* (Серія: Державне управління). Видавничий дім «Гельветика» 2021. – Том 32 (71). № 1. С. 138-142

4. Кравченко О. В. Особливості публічного управління потоковими інформаційними процесами на засадах реформування територіальної організації влади. *Вісник Національного університету цивільного захисту України*: зб. наук. пр. (Серія «Державне управління»). – Х. : Вид-во НУЦЗУ, 2020. – Вип. 2 (13). – 594 с. С. 138-142

5. Кравченко О. В. Інформаційні потоки як важливий елемент системи державного управління на регіональному рівні. *Науковий журнал «Менеджер»*. *Вісник Донецького державного університету управління*. – № 1 (86). Маріуполь: ДонДУУ, 2020. С. 282-291

6. Кравченко О. В. Формування інформаційних потоків в системі державного управління. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. №5. С. 138-142

7. Кравченко О. В. Інформаційний потенціал як ключовий елемент гармонізації економічних та соціальних інтересів розвитку території. *«Сучасні проблеми державного управління в умовах системних змін»*: зб. наук. праць ДонДУУ (серія «Державне управління»). Т. ХХ, вип. 310. – Маріуполь, ДонДУУ, 2019.

8. Токарева В. І., **Кравченко О. В.** Інформаційна діяльність як об'єкт наукових досліджень галузі державного управління: літературний огляд. *«Сучасні проблеми державного управління в умовах системних змін»*: зб. наук. праць ДонДУУ (серія «Державне управління»). Т. ХІХ, вип. 307. –

Маріуполь, ДонДУУ, 2018. С. 95-102

9. Кравченко О. В. Аналіз інформаційної ситуації в Донбасі напередодні російської агресії на сході України. Збірник наукових праць Донецького державного університету управління «Сучасні проблеми державного управління в умовах системних змін». Серія «Державне управління». Т. XVIII, вип. 302. – Маріуполь, ДонДУУ, 2017. С. 64-70

Тези доповідей:

10. Кравченко О. В. Управління сталим розвитком. *Теорія і практика сучасної економіки*: матеріали XXI Міжнародної науково-практичної конференції: 22 жовтня 2020 р. [Електронний ресурс] / відп. ред. Р. В. Манн ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси : ЧДТУ, 2020. – 135 с. С. 58-59

11. Кравченко О. В. Концепція хмарного інформаційного простору виконавчих органів державної влади Донецької області. *Стратегічний потенціал державного та територіального розвитку*: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (Маріуполь, 9 жовтня 2020 р.). Маріуполь, ДонДУУ, 2020.

12. Кравченко О. В. Проблеми розбудови механізмів формування та реалізації державної інформаційної політики на сучасному етапі. *Публічне управління для сталого розвитку: виклики та перспективи на національному та місцевому рівнях*: збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції. 21-22-травня 2020 р. Маріуполь (Україна). – Маріуполь-Київ: ПП Халіков Р.Р., 2020. – 296 с. С. 132-134

13. Кравченко О. В. Удосконалення механізмів організації інформаційної діяльності. *Менеджмент освіти в контексті трансформаційних перетворень у суспільстві*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Маріуполь, 22 квітня 2020 р.). – Маріуполь, 2020. - Ч.4 – 193 с.

14. Кравченко О. В. Шляхи удосконалення функціонування системи державного управління. *Стратегічний потенціал державного та територіального розвитку*: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (Маріуполь, 9-10 жовтня 2019 р.). Маріуполь, ДонДУУ, 2019. С. 333-335

15. Кравченко О. В. Основні напрями наукових досліджень інформаційної діяльності в галузі державного управління. *Стратегічний потенціал державного та територіального розвитку*: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (Маріуполь, 4-5 жовтня 2018 р.). Маріуполь, ДонДУУ, 2018. С. 229-231

16. **Кравченко О. В.**, Марова С. Ф., Токарева В. І., Завдання державного управління інформаційними потоками в сучасних умовах. *Публічне управління та адміністрування: конкурентні виклики сучасності*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет конференції (Львів, 30 березня 2018 року). Львів, НУ «Львівська політехніка», 2018. С. 63-65

17. **Кравченко О. В.**, Марова С. Ф. Щодо необхідності посилення інформаційного впливу на населення деокупованих територій. *Українське*

суспільство в умовах війни: виклики сьогодення та перспективи миротворення: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Маріуполь, 9 червня 2017 р. – Маріуполь: ДонДУУ, 2017. – 311 с. С. 252-255

Апробація результатів дисертаційного дослідження

Основні положення та висновки, викладені в дисертації, оприлюднені на Всеукраїнських та Міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема: Всеукраїнській науково-практичній конференції «Українське суспільство в умовах війни: виклики сьогодення та перспективи миротворення» (м. Маріуполь, 9 червня 2017 р.), Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Публічне управління та адміністрування: конкурентні виклики сучасності» (м. Львів, 30 березня 2018 р.), II Міжнародній науково-практичній конференції «Стратегічний потенціал державного та територіального розвитку» (м. Маріуполь, 4-5 жовтня 2018 р.), III Міжнародній науково-практичній конференції «Стратегічний потенціал державного та територіального розвитку» (м. Маріуполь, 9-10 жовтня 2019 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Менеджмент освіти в контексті трансформаційних перетворень у суспільстві» (м. Маріуполь, 22 квітня 2020 р.), III Міжнародній науково-практичній конференції «Публічне управління для сталого розвитку: виклики та перспективи на національному та місцевому рівнях» (м. Маріуполь, 21-22-травня 2020 р.), IV Міжнародній науково-практичній конференції «Стратегічний потенціал державного та територіального розвитку» (м. Маріуполь, 9 жовтня 2020 р.), XXI Міжнародній науково-практичній конференції «Теорія і практика сучасної економіки» (м. Черкаси, 22 жовтня 2020 р.).

Загальний висновок по дисертаційній роботі

Дисертаційна робота Кравченко Олени Вікторівни є актуальною. В ній вирішено наукову задачу щодо обґрунтування і вирішення важливого наукового завдання щодо подальшого розвитку науково-методичних підходів, а також розробки практичних рекомендацій щодо інноваційних механізмів публічного управління інформаційними потоками.

Дисертаційна робота Кравченко Олени Вікторівни на тему «Інноваційні механізми публічного управління інформаційними потоками на засадах реформування територіальної організації влади» за своїм науковим рівнем, практичною цінністю, обсягом і оформленням відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (зі змінами і доповненнями від 3 квітня 2019 р. № 283), та вимогам Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167, і може бути рекомендована для подання до спеціалізованої вченої ради за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Рішення щодо висновку про наукову новизну, теоретичне і практичне значення дисертаційної роботи прийнято на фаховому семінарі шляхом відкритого голосування. Результати голосування: «за» – 16, «проти» – немає, «утримались» – немає.

Рецензенти:

доктор наук з державного управління,
професор, завідувач кафедри туризму
Донецького державного університету
управління МОН України

Андрій СТОЙКА

доктор наук з державного управління,
професор, завідувач кафедри
менеджменту невиробничої сфери
Донецького державного університету
управління МОН України

Олена ЧЕРНИШ

доктор економічних наук, доцент,
завідувач кафедри публічного управління
та адміністрування
Донецького державного університету
управління МОН України

Анна ЧЕЧЕЛЬ

Головуючий
на засіданні фахового семінару,
кандидат наук з державного управління,
доцент, завідувач кафедри маркетингу
Донецького державного університету
управління МОН України

Вікторія ХОРОШИХ

Секретар,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту невиробничої сфери
Донецького державного університету
управління МОН України

Олександр ЧЕРНИШОВ

